

fattiga o. s. v. får jag ödmjukast bilägga ett blad ur statsförslaget för 1862.

Men emedan en så stor minskning i Fattig- och Arbetshus-fondens utgifter icke absolut behöfves, och deremot svarande tillökning i Allmänna Statsfondens utgifter blefve betungande, har jag föreslagit, att ur Fattig och Arbetshusfonden i stället må utbetalas diverse för densamma passande poster, tillsamman utgörande 45 600 Mk, så att alltså fondens utgifter skulle minskas med endast 34 400 Mk, hvarigenom dock en behållning uppstår i stället för en brist.

Det närmare finnes utlagdt i mitt diktamen till Kejs(erliga) Senatens statsförslaget bilagda protokoll för den [redacted] December, för hvilket jag ödmjukast vågar påkalla Herr Grefvens uppmärksamhet.

Senatens pluralitet har icke gillat mitt förslag. Det skäl dertill, som icke synes i protokollet är: »om Fattig- och Arbetshus-fondens ställning förbättras, så assigneras extra utbetalningar på Passkassan».

Jag vågar derföre ödmjukt och enträget bedja Herr Grefven så begå, att Nådigst må befallas, det Passkassans öfverskottsmedel må för framtiden *oafkortadt* tillfalla Fattig och Arbetshusfonden, samt endast i detta fall tillstyrka bifall till mitt förslag.

Jag vågar vara enträgen, emedan jag har medvetandet, att härvid afse endast och allenast Regeringens goda anseende. Det är nödvändigt, att ett länge kringmygande ondt tal afskäres.

Behöfva Hans Majestäts Dispositionsmedel framdeles ökas, så bör detta ske på Statsfonden. Nu utgå sammanlagdt 71 000 R:1 nemligen:

ur Statsfonden	31 000 -
– Militiefonden	20 000 -
– Fattig och Arbetsh(us) F(onde)n	20 000 -

eller enligt mitt förslag:

ur Statsfonden	51 000 -
– Militiefonden	20 000 -

Det är ingalunda mycket. Få vi fred, och ingen oförutsedd nöd påkommer, är det billigt och anständigt, att Statsfondens andel ökas *) – dock i min tanke sålunda, att anslag för Palatset inberäknas, på det att Hans Majestät må kunna få en måltid mat hos sina Finska undersåter.

Med oföränderlig vördnad har jag äran framhärda

Högvälborne Herr Grefvens
aldraödmjukaste tjänare
Joh. Vilh. Snellman

Helsingfors den 23 December 1863.

* Nemligen: *ett annat år.*

217 J. V. SNELLMAN – C. H. MOLANDER 24.XII
1863

RA, Statssekretariatets arkiv

Välborne Herr Statsråd!

Härjemte får jag äran öfversända det mig af Hans Excellens Generalguvernören uppdragna förslaget till en ingress till propositionen ang(ående) tryckfrihetslagen.

Jag har bjudit till att göra detsamma kort. Gerna önskade jag, att detsamma icke skulle förkastas, utan att hafva blifvit förelagdt Hans Majestät, som kanske mindre, än mongen annan, torde tveka att låta uttala de i förslaget yttrade åsikter. Dessa gå verkligen icke utöfver, sjelfva lagens innehåll, hvarom väl hade kunnat tilläggas, att den hvilat på de liberalaste grundsatser. Jag har dock utlemnat en sådan förklaring, emedan den kunde väcka uppmärksamhet i Ryssland.

10 Naturligtvis kan formen tarfva mycken ändring. Likväl vågar jag försäkra, att orden äro efter förmåga vägda. Jag beder ödmjukast, arr Herr Statsrådet ville hafva godheten sjelf granska den öfversättning, som kan komma att ske.

Tiraden om våra tidningar kan förefalla något under Hans Majestäts och Regeringens värdighet. Men jag har trott det böra tillkännagifvas, att lagen tillkommit icke i följd af deras skrik, såsom de inbilla sig och andra, utan *detsamma oaktadt*.

Att öfverhuvud Regeringen motiverar lagbud och uttalar allmänna grundsatser, är något förut icke vanligt. Men det hörer det konstitutionela regeringssättet till och har skett äfven i flera andra propositioner till Lantdagen.

20 Jag begagnar tillfället att upprigtigt tacka för det understöd, Välborne Herr Statsrådet redan så mången gång haft godheten låta komma mina små planer till del, och litar till, att det icke heller denna gång mig undandrages – om Herr Statrådet med mig anser den föreslagna ingressen kunna verka såsom ett Memento för Ständerna, att tacka Gud för hvad dem bjudes.

Med utmärktaste Högaktning har jag äran framhärda

Välborne Herr Statsrådets
ödmjukaste tjänare
30 Joh. Vilh. Snellman

Helsingfors den 24 Dec. 1863.

⟨Föreslagen ingress till tryckfrihetslagen⟩

40 Ju mera i följd af en stigande civilisation samhällsintressena tillvexa i antal och betydenhet, desto mera måste omsorgen för befolkningens bästa från styrelsens sida försvåras, emedan dess behof icke på administrativ väg blifva fullständigt kända, och derföre icke heller sättet för deras tillfredsställelse kan på denna väg med tillräcklig säkerhet bestämmas. Till afhjelpande af denna brist erbjuder dock i det moderna samhället tryckpressen ett medel genom den offentlighet densamma bereder icke blott åt styrelsens åtgärder och grunderna för desamma, utan äfven åt tillkännagifvandet af de styrdas önskningar och besvär. Denna offentlighet har äfven blifvit ett allt mera trängande behof, i den mon bildningens allmänlighet kallar allt större kretsar af befolkningen till delaktighet i lagstifningen, och i den mon statsinstitutionerna i öfverensstämmelse härmed utvecklas.

50 Erkännande dessa förhållandens vikt, har, Hans Kejsrerliga Majestät Nådigst varit betänkt, att jemte de utvidgade politiska berättiganden, Hans Majestät i öfrigt lofvat skänka dess trogna Finska undersåtar, äfven tilldela dem en lagstadgad tryckfrihet.

Såsom hvarje medel till framgång och lycka i människans svaga hand icke sällan vändes från sitt mål, så har äfven tryckfriheten mångfaldigt missbrukats och i detta missbruk visat sig vara lika förderflig, som dess rätta begagnande borde vara välsignerikt. Till mensklighetens lycka

äro dock de stora sedliga sanningarne så fast rotade i människornas medvetande, att irrlärorna mot dem äro vanmäktiga; och det är derföre icke med afseende på deras oantastade bestånd behovet af tryckpressens öfvervakande främst gör sig kännbart. Men då densamma begagnas såsom vapen i samhällsintressenas ömsesidiga strid, har den bevisat sig vid vädjandet till en upprörd tids passioner kunna öfver land och folk draga ofärd och undergång.

Få äro också ännu de länder, i hvilka den allmänna bildningen hunnit en sådan ståndpunkt, samt laglydnad och god samhällssed äro så rotfästade, att genom tryckpressen spridde falska läror och illvilliga framställningar i dem icke förmå tilldraga sig anhängare eller rubba den allmänna ordningen, och i hvilka derföre lagarne mot dess missbruk kvarstå, utan att behöfva anlitas. I största delen af Europas stater finnes denna säkerhet icke; och i dem kräfves derföre, att lagens tvång äfven härutinnan skyddar den allmänna välfärden.

För hvarje folk liksom för den enskilde fordrar isynnerhet den nyförvärfvade friheten, för att rätt utöfvas, det största mått af vis sjelfbeherrskning. Åt det Finska folket ger det lagförslag, Hans Majestät nu nådigst låter förelägga landets Ständer sådane nya fri- och rättigheter. Att de till en början af mången skola missbrukas, tillhör det i dylika omständigheter oundvikliga. Det måste derföre vara så mycket angelägnare, att lagen må ega tillräcklig makt att tillbakavisa missbruket; hvarföre Hans Majestät äfven nådigst velat, att närvarande förslag må antagas att gälla endast för en inskränkt tidrymd, så att detsamma efter dennas förlopp må kunna underkastas de ändringar erfarenheten pröfvat vara nyttiga. Det lydförhållande, i hvilket Storfurstendömet står till ett mäktigt rike, kräfver en särskild uppmärksamhet på det offentliga ordet i detta land, på det att den svagares rätt må fortfarande skyddas och befastas genom de båda folkens ömsesidiga välvilja. Såsom det Finska folkets behof är, att få åtnjuta fri yttranderätt i sina egna angelägenheter, så är det äfven önskvärdt, att denna rättighets begagnande icke må öfverskrida detta område; och lagförslaget inskränker sig derföre till stadganden angående sådana skrifter, som på landets språk i landet utgifvas.

Angående hvad som i landet tryckes på fremmande språk äfvensom angående den utländska pressens alster öfverhufvud vill Hans Kejsersliga Majestät låta utfärda särskild nådig förordning, likväl äfven i denna fasthållande den allmänna grundsats, att pröfningen af en tryckskrifts tillåtlighet eller otillåtlighet kommer att öfverlätas åt landets domstolar.

Alltifrån införandet af 1772 års Regeringsform har lagstiftningen rörande tryckpressen tillhört Regeringen ensam. Då Hans Majestät nu nådigst kallar Ständerna att deltaga i denna lagstiftning, sker detta med den tillförsigt, att lagen härigenom skall möta en desto villigare åtlydnad.

Hans Majestät har äfven funnit sig härtill uppmanad genom den hofsamhet och det förstånd Finlands folk städse ådagalagt i begagnandet af de friheter detsamma förunnats, i det Hans Majestät velat anse, att de tillfälliga afvikelser härifrån, hvilka tidningspressen i landet på senaste tid låtit komma sig till last, icke haft något stöd i folkets gillande; såsom Hans Majestät också litar dertill, att all allmän eller enskild rätt och frid störande öfverträdelse vid tryckpressens begagnande skall i framtiden tillbakavisas af landets domstolars samvetsgranna och rättvisa förfoganden.

Sedan Hans Kejserslig Majestät alltså låtit förslag i ämnet af en för ändamålet nedsatt komité utarbetas och Dess Senat för Finland öfver

detta förslag afgifva underdånigt yttrande, har Hans Majestät befallt att i öfverensstämmelse med sagda förslag efter de af Senaten deri gjorda ändringar här följande Nådiga proposition till »Författning etc.» skall landets församlade ständer till pröfning och antagande förläggas; och är Hans Majestäts nådiga vilja att författningen, så framt propositionen af Ständerna antages, skall blifva gällande intill nästa Lantdags slut till den kraft, som tillkommer öfrigt, af Monark och Ständer stiftad allmän lag.

10

218 J. V. SNELLMAN – J. W. G:SON SNELLMAN
25.XII 1863

RA, J. V. Snellmans samling

K<äre> B<roder>

Ditt bref af den 16 dennes har jag erhållit.

20 Resonnementet om brännvinsbränningen är i min tanke full af sofismer.

Ur ekonomisk synpunkt skulle jag för min del lemna bränningen fri hela året om.

Men när Ni ännu alla dagar begär af kronan, d. v. s. af öfriga landsdelar pengar för spanmålsimport, anstånd med de redan oerhörda spanmålsskuldernas återbetalande, pengar och säd för att föda era fattiga, nya spanmålsån till utsäde m. m. – då synes mig skäl att förbjuda brännvinsbränningen.

30 Vill Ni betala ut pengar för bränvin till Sverge och södra Finland, så är det en annan sak. De, som behöfva kronans hjälp hafva icke pengar, Dessutom är äfven i bättre tider konsumtionen ringa, då varan skall betalas kontant, mot hvad den är då säden ur boden förvandlas till bränvin. Härpå stöder sig fabriksbränningens företråde med afs<eende> på supandet och fylleriet.

Smuglandet är visst en bedröflig sak. Men är man rädd därför, skall bränningen icke heller framdeles beskattas.

Lönnbränningen åter afhjelpes icke med ett par veckors laglig bränning – icke ens med 4 veckors, såsom erfarenheten lärer. Dertill fordras minst 4 månaders bränningstid.

40 Och smugleri och lönnbränning förderfva dock icke lika mycket som oförhindrad bränning. Det är de förmögnare, som sig till heder lönnbränna och smugla. Men det är den stora massan som, då bränningen är fri, super sig till andligt och lekamligt elände.

Talet om bränningens nödvändighet för att skaffa bonden pengar, har detta, falska i sig, att *allmogen sjelf* super allt bränvin den tillverkar – och bondrommen dertill. *Några* förtjena af det lösa folket; andra supas sjelf med sina vänner det mesta, men resten försälja äfven de till den lösa befolkningen mot dennas arbete.

50 När nu fattigdomen är stor, vilja de dock icke umbära denna förtjenst. Men när arbetet går för bränvin, återstor blott, att kronan skall föda arbetaren.

Vill Uleåborgs län återbetala, hvad det fått sedan skörden och afsäga sig alla vidare bidrag, så bränn hela året om! Men lägg det ej regeringen till last, om folket sedan svälter ihjäl.

N. B. Skaffa också intyg från socknestämmorne, att *pluraliteten* vill bränna. Tills så sker, tror jag, att skriket är blott brännvinspatronernas.